

Revizija za 2019. godinu, opština Zubin Potok

Nacionalna Kancelarija Revizije Republike Kosovo je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova. Misija Nacionalne Kancelarije Revizije je da preko kvalitetnih revizija jača polaganje odgovornosti u javnoj upravi za efikasno, efektivno i ekonomično korišćenje nacionalnih resursa. Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktan način promovišu polaganje odgovornosti javnih institucija, jer one pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Na taj način Nacionalna Kancelarija Revizije povećava poverenje kada je u pitanju trošenje javnih fondova i igra aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Revizija je u svim opštinama, pa tako i u opštini Zubin Potok, izvršena u skladu sa Medjunarodnim standardima vrhovnih institucija revizije (MSVIR), priznatim standardima revizije u javnom sektoru, kao i sa najboljim evropskim praksama. Ovi standardi podrazumevaju da se Revizija pridržava etičkih zahteva i govori nam da je svrha izvršenja revizije sticanje sigurnosti, uverenja, o tome da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja. Odgovornost i osnovna misija Revizije je da kroz napisanu reviziju izrazi mišljenje o Godišnjem Finansijskom Izveštaju (GFI) za datu opštinu.

Nacionalna Kancelarija Revizije je jedino telo koje pruža savetodavnu podršku u cilju boljih performansi i sprovođenja Zakona o finansijama i saradnja sa ovom kancelarijom se ocenjuje izuzetno visoko, od strane opštine Zubin Potok. Rad Revizije, Glavnog Administrativnog i Finansijskog Službenika, odražava detaljan rad koji je preduzet radi informacija o sistemima prihoda i troškova u budžetskim organizacijama. Opština Zubin Potok oduvek je bila otvorena za saradnju, pogotovu kada je reč o proveru poštovanja Zakona i radu odeljenja za budžet i finansije, pa je zato svih ovih godina saradnja na visokom nivou, a stoga i izveštaji Komisije.

Izveštaj Nacionalne Kancelarije Revizije predstavlja objektivan, realan i istinit prikaz u svim materijalnim aspektima, a do njega se došlo na osnovu testiranja i procedura koje su bile potrebne kako bi se došlo do ovog pravilnog mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajima. Rad revizije zasnovan je na proceni rizika, pa stoga i sam izveštaj. On obuhvata i pregled unutrašnje kontrole, sistem računovodstva, opšte aktivnosti opštine, i na osnovu svega toga prikupljenog stvara se realan, kvalitetan i tačan izveštaj.

U opštini Zubin Potok Nacionalna Kancelarija Revizije je izvršila reviziju za 2019. godinu i dostavila izveštaj o finansijskim izveštajima opštine Zubin Potok za fiskalnu godinu završenu 31. decembra 2019. godine.

Revizija uključuje pregled i procenu finansijskih izveštaja i ostalih finansijskih podataka i odgovara na pitanja:

- Da li finansijski izveštaji daju pravilan i istinit prikaz finansijskih računa i pitanja za period revizije;
- Da li su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa važećim zakonima i pravilnicima;
- Da li su funkcije unutrašnje kontrole odgovarajuće i efikasne;
- Da li su preduzete odgovarajuće akcije za sprovođenje preporuka revizije.

Revizija je zasnovana na proceni rizika. Revizija je analizirala aktivnosti Opštine, nivo oslanjanja na menadžerskim kontrolama kako bi odredili nivo detaljnih testova, koji su potrebni za obezbeđivanje dokaza koji potkrepljuju mišljenje GR-a. Sprovedeni postupci su uključili pregled unutrašnjih kontrola, sistema računovodstva, nadovezane supstancijalne testove kao i nadovezani aranžmani upravljanja do one mere koje revizija smatra potrebnim za efektivno obavljanje. Nalazi revizije se ne trebaju smatrati kao sveobuhvatno oslikavanje svih slabosti koje mogu postojati, ili svih poboljšanja koje se mogu izvršiti na sistemima i postupcima koji su delovali.

Zaključak Revizije u ovom izveštaju odnosi se na sledeće:

Proces pripreme godišnjih finansijskih izveštaja nije u skladu sa važećim zakonodavstvom, s izuzetkom plaćanja za sudske odluke. Finansijsko upravljanje i

kontrola su rezultirale slabostima i potrebne su kontrole u vezi sa sprovođenjem zakona za prikupljanje prihoda, ne kompletirane dosijee zaposlenih, nedostatke imovinskih registara, ne osnivanje jedinice unutrašnje revizije i slabostima u izveštavanju neizmirenih obaveza.

Sprovođenje preporuka iz prethodne godine, ukazuje da je Opština od ukupno 12 preporuka, tri sprovela, jedna je delimično adresirana, tri su smatrane kao zatvorene i pet preporuke nisu adresirane. Predsednik je uzeo u obzir i složio se sa nalazima i zaključcima revizije i založio se da će adresirati date preporuke.

Glavne oblasti u kojima su potrebna poboljšanja su: isplate sa sudskim odlukama iz pogrešnih ekonomskih kategorija, ne primenjivanje zakona za prikupljanje prihoda, ne kompletirani dosije zaposlenih, nedostatak imovinskih registara, slabosti u izveštavanju neizmirenih obaveza i ne osnivanje jedinice za unutrašnju reviziju.

U 2019. godini, Opština je potrošila 69% završnog budžeta ili 2,344,071€, sa poboljšanjem od 1% u odnosu na 2018. godinu (gde je budžet realizovan 68%). Međutim, realizacija budžeta ostaje na ne zadovoljavajućem nivou i u nastavku daju se objašnjenja o trenutnom položaju.

Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €) :

Opis	Početni	Završni	2019	%	2018	2017
	budžet	budžet	Izvršenje	Izvršenja 2019		
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama:	2,569,693	3,379,028	2,344,071	69%	2,796,040	2,173,627
Plate i Dnevnice	1,550,000	1,550,000	1,071,383	69%	796,075	749,232
Roba i Usluge	281,479	308,629	276,855	90%	257,681	201,489

Komunalije	70,958	70,958	6,451	9%	17,948	2,710
Subvencije i transferi	91,104	116,411	83,750	72%	90,750	90,100
Kapitalne Investicije	576,152	1,333,030	905,632	68%	1,633,586	1,130,096

Kao još jedan od zadataka Nacionalne Kancelarije Revizije jeste i davanje preporuka opštinama za bolje funkcionisanje službi i što je još bitnije, za efikasnije sprovođenje zakona i procedura, upravljanja u skladu sa zakonskim zahtevima, radi otklanjanja slabosti u finansijskim sistemima. Služba budžeta opštine Zubin Potok uvek se trudi da upućene preporuke prihvati i sprovede. Međutim, na nivou cele opštine, tačnije u nekim službama ima i ponekih nedostataka, koji dovode do toga da se okarakteriše neispunjenje određenih preporuka. Ali uglavnom to se vrlo brzo reši kroz ponovne konsultacije i prihvatanje odgovornosti, a ono što i dalje ostane neispunjeno pripisuje se nekim većim problemima na nivou mnogih opština na Kosovu.

Neke od ispunjenih preporuke iz 2018. godine koji se odnose na 2019. godinu tiču se pitanja radnika sa ugovorima kojima je istekao rok trajanja. Ovo je pitanje fiksno i Revizija nije naišla na neki slučaj gde je neki radnik plaćen bez valjanih ugovora. Ispunjene su i sledeće preporuke:

- Predsednik opštine treba da obezbedi da budžetsko izvršenje bude stalno i sistematski nadgledano na mesečnoj osnovi i da se u ovom pregledu identifikuju i adresiraju prepreke i poteškoće za izvršenje budžeta u planiranom nivou. Tamo gde su početna planiranja budžeta netačna, ovo treba da se odražava potpuno u završnom budžetskom položaju.
- Predsednik treba da obezbedi da će se jasno odrediti mehanizmi kako će se nadgledati i upravljati subvencijama. Trebaju se ojačati kontrole nad dodelom subvencija zarad obezbeđivanja efektivnog praćenja korišćenja sredstva koja su dodeljena iz opštinskog budžeta.
- Predsednik treba da obezbedi da budžetsko planiranje za kapitalne projekte bude u skladu sa troškovima koji se smatraju kao kapitalne investicije i da budu realizovani prema nameni na adekvatnim ekonomskim kategorijama. U

posebnim slučajevima, preraspodela troškova je potrebna u skladu sa zahtevima računovodstvenog plana.

- Predsednik Opštine treba da obezbedi da se za dotične projekte unapred sprovede studija izvodljivosti, obezbedi da projekt započne u optimalnom vremenu i da planovi za vreme trajanja radova budu planirani u skladu sa realnim mogućnostima. Takođe, tokom pripreme kompleksnih Predloga kapitalnih projekata, pronađe odgovarajuće modalitete kako izvršiti projekt kako bi se izbegla kašnjenja u pokretanju i izvršenju tih projekata.
- Predsednik, treba da obezbedi da se izvrši pregled radi utvrđivanja oblika finansijskog i operativnog izveštavanja u višem menadžmentu. Budžetske performanse, uključujući prihode i troškove i sprovođenje plana za kapitalne projekte, treba da bude predmet redovnog izveštavanja i pregleda od strane menadžmenta. Takođe, u cilju smanjenja uticaja rizika na prihvatljivim nivoima, organizacija treba da sastavi registar rizika, sa svim odgovarajućim merama/akcijama kako bi se izložene pretnje stavile pod kontrolom.

Preporuke iz 2019. godine odnose se na sledeće:

1. Planiranje i izvršenje budžeta: Predsednik treba da obezbedi da su preduzete sve radnje da bi se rashodi planirali u odgovarajućim budžetskim izdvajanjima ili preraspodeli sredstava, te da se plaćanje i evidentiranje rashoda vrši u skladu sa odgovarajućim ekonomskim kodovima.

2. Prihodi : Predsednik treba da obezbedi sprovođenje zakona o prikupljanju prihoda, čiji je cilj prvenstveno sprovođenje zakonskih zahteva i povećanje kvaliteta usluga za građane opštine.

3. Plate i dnevnice : Predsednik treba da preduzme odgovarajuće mere kako bi upotpunio dosijee zaposlenih sa nedostajućim dokumentima u skladu sa važećim administrativnim propisima, uključujući opise zadataka i ocenjivanje radnog učinka zaposlenih.

4. Kapitalna i ne kapitalna imovina: Predsednik treba da preduzme mere kako bi se obezbedilo da se imovina iznad i ispod 1,000€ upiše u relevantne registre, za svu

imovinu u njenom vlasništvu, tako da prikazivanje podataka u GFI-u bude tačno i celovito

5. Neizmirene obaveze: Predsednik treba da ojača kontrole u vezi sa upravljanjem i izveštavanjem o neizmirenim obavezama.

6. Funkcija unutrašnje revizije: Predsednik treba da obezbedi odobrenja pozicija i da preduzme mere u vezi sa osnivanjem i funkcionisanjem OUR-je, kako bi se pružila podrška u upravljanju u oblasti sa rizikom i poboljšanje sistema kontrole.

Nacionalna Kancelarija Revizije daje i stručne odgovore koji opštinskim službenicima mnogo znače i pomažu da se svojom profesionalnošću unapredi rad u upravljanju finansijama i jača odgovornost opštine (budžetske organizacije). Ovo je samo još jedan od primera kako se na visokom nivou vodi saradnja opštine Zubin Potok i Nacionalne Kancelarije Revizije.

Još jedan od zakona koji se u radu i saradnji opštine Zubin Potok i Nacionalne Kancelarije Revizije poštuje je Zakon o upotrebi službenih jezika. Šaljući izveštaj i svu prateću dokumentaciju na oba službena jezika (srpski i albanski) još jednom se pokazala profesionalnost u obavljanju poslova.

Nacionalna Kancelarija Revizije kao najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole koja prema Ustavu i Zakonu obavlja reviziju obavlja ovu svoju ulogu vrlo profesionalno i tako da sve strane u ovom procesu budu zadovoljne, upućene u odgovarajuće informacije i procedure za što efikasnije funkcionisanje, ali i tako da kritiku, ako je ima, shvate odgovorno i u skladu sa pravilima isprave sve nepravilnosti u radu. Opština Zubin Potok se može pohvaliti dugogodišnjom uspešnom saradnjom sa Nacionalnom Kancelarijom Revizije. Savetodavna uloga revizije doprinela je u poboljšanju rada i poštovanju procedura mnogih opštinskih službi, dok su preporuke najviše doprinele poboljšanju i edukaciji službenicima odeljenja za finansije. Pregled unutrašnjih kontrola i nadovezani supstancialni testovi potrebni su u svakoj opštini kao procedure za efikasno obavljanje revizije, pa tako i u opštini Zubin Potok, i do sada je revizija to sve obavljala bez ikakvih smetnji u ovoj opštini, što će se nastaviti i u budućnosti. Ipak, treba istaći i to da se rezultati revizije ne trebaju smatrati kao sveobuhvatni pregled svih

slabosti koje mogu postojati ili svih poboljšanja koje se mogu izvršiti u sistemima i postupcima opštine, već se ističe ono najbitnije i neophodno za poštovanje Zakona i nesmetano funkcionisanje opštine. U opštini Zubin Potok smatraju da je dosadašnje funkcionisanje Nacionalne Kancelarije Revizije i opštine Zubin Potok doprinelo stvaranju dobre institucionalne saradnje i međuljudskih odnosa, pa u skladu s tim i kreiranju istinitih prikaza u svim aspektima izveštaja. Stoga, nema zamerki na rad ove institucije od strane odeljenja za finansije opštine Zubin Potok, ali ni ostalih službi ove opštine. To potvrđuje i gradonačelnik opštine Zubin Potok, koji se nakon ovog poslednjeg revizorskog izveštaja složio sa nalazima i preporukama Revizora i obavezao da će u najkraćem roku dostaviti istom akcioni plan za sprovođenje preporuka.